

Αιολική Ενέργεια και ανανεώσιμες πηγές στην Ελλάδα μετά την πανδημία

Παναγιώτης Λαδακάκος, Πρόεδρος ΔΣ ΕΛΕΤΑΕΝ

Εφημερίδα Τα Νέα, 18-20 Ιουνίου 2021

Χάρη στις προσπάθειες της επιστημονικής κοινότητας και της κοινωνίας, η πανδημία φαίνεται ότι τελειώνει και όλοι προσδοκούμε να ανακτήσουμε την ελευθερία μας σε μια νέα κανονικότητα. Στο νέο περιβάλλον, πολλές από τις σταθερές μας θα έχουν αλλάξει. Πιστεύω όμως ότι μια από τις συνθήκες που δεν θα μεταβληθεί, είναι η προσπάθεια για τη δίκαιη μετάβαση σε ένα πιο καθαρό ενεργειακό σύστημα. Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ειδικά η αιολική ενέργεια είναι σημαντικό μέρος αυτής της μετάβασης. Ενόψει αυτών, χρήσιμο είναι να κάνουμε τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

- 1) Η αιολική και η φωτοβολταϊκή είναι οι δύο πιο φθηνές τεχνολογίες ηλεκτροπαραγωγής. Είναι σαφώς πιο φθηνές από το λιγνίτη και το ορυκτό αέριο. Αυτό τεκμηριώνεται από πληθώρα μετρήσεων και μελετών παγκοσμίως:

Αναφέρω ενδεικτικά την πλέον πρόσφατη, 14η, έκδοση του διεθνούς οίκου Lazard που καταγράφει κάθε έτος το κόστος παραγωγής ηλεκτρισμού από διάφορες τεχνολογίες: Οι φθηνότερες τεχνολογίες είναι τα φωτοβολταϊκά μεγάλης κλίμακας με μέσο κόστος παραγωγής 37 \$/MWh και τα αιολικά πάρκα με 40 \$/MWh. Στον αντίποδα, οι ακριβότερες τεχνολογίες είναι οι σταθμοί άνθρακα με 112 \$/MWh, τα πυρηνικά με 163 \$/MWh και οι σταθμοί αιχμής φυσικού αερίου με 175 \$/MWh. Ενδιαμέσως έχουμε τους σταθμούς φυσικού αερίου συνδυασμένου κύκλου με 59 \$/MWh, τα φωτοβολταϊκά κοινοτήτων με 80 \$/MWh και τη γεωθερμία με 80 \$/MWh.

- 2) Η αποτελεσματική επίτευξη των κλιματικών και ενεργειακών στόχων απαιτεί συνδυασμό των τεχνολογιών Α.Π.Ε. - με κυριαρχία αιολικών και φωτοβολταϊκών λόγω χαμηλού κόστους και των ευνοϊκών συνθηκών της χώρας μας - που αλληλοσυμπληρώνονται με βάση τα ιδιαίτερα τεχνικά χαρακτηριστικά και το προφίλ παραγωγής τους. Ο συνδυασμός τεχνολογιών οδηγεί σε οικονομικά βέλτιστη ανάπτυξη του ενεργειακού συστήματος και σε βέλτιστη αξιοποίηση των δικτύων.
- 3) Η ύπαρξη υψηλού ανταγωνισμού, που στο πρόσφατο διαγωνισμό της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας ξεπέρασε το 280%, εξασφαλίζει ότι οι τιμές που προκύπτουν από τους διαγωνισμούς για νέα έργα Α.Π.Ε. είναι δίκαιες και σε μεγάλο βαθμό αντανακλούν το πραγματικό κόστος των έργων. Βέβαια, θα πρέπει πάντα οι αρμόδιοι θεσμικοί φορείς -και ιδίως η ΡΑΕ- να μελετούν και να ρυθμίζουν τις βασικές παραμέτρους των διαγωνισμών με γνώμονα το όφελος του καταναλωτή. Μια από τις σημαντικότερες παραμέτρους είναι το μίγμα τεχνολογιών. Για αυτό οι μελλοντικοί διαγωνισμοί Α.Π.Ε. πρέπει να είναι ειδικό ανά τεχνολογία, όπως ήταν και μέχρι πριν τον τελευταίο διαγωνισμό. Μια τέτοια επιλογή είναι απολύτως συμβατή με τους ευρωπαϊκούς κανόνες.

- 4) Αυτό που ενδιαφέρει είναι η αδιάλειπτη παροχή ενέργειας στους καταναλωτές - νοικοκυριά και επιχειρήσεις - με δίκαιη τιμή. Όμως, οι τιμές ενός προϊόντος - και του ηλεκτρισμού - επηρεάζονται από εξελίξεις σε άλλες διεθνείς αγορές (π.χ. πρώτων υλών, μεταφορών κλπ) ή και από τη δομή της παγκόσμιας αγοράς των προμηθευτών εξοπλισμού. Οι τάσεις αυτές μπορεί να είναι διαφορετικές ανά τεχνολογία. Επίσης, οι τάσεις που κάθε φορά έχουν επικρατήσει κατά το πρόσφατο παρελθόν δεν προδικάζουν τις αντίστοιχες εξελίξεις στο μέλλον. Σε μια ανταγωνιστική και διεθνοποιημένη αγορά, δεν είναι βέβαιο ότι οι τιμές θα πέφτουν πάντα και μάλιστα με το ρυθμό που παρατηρήθηκε τα προηγούμενα έτη.

Την παρούσα περίοδο υφίστανται συγκεκριμένες τάσεις που πιέζουν ανοδικά το κόστος: Η διαφαινόμενη λήξη της πανδημίας διεθνώς έχει οδηγήσει τους τελευταίους μήνες σε άνοδο της ζήτησης και των συμβολαίων για πρώτες ύλες και σε πίεση τις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες, με αποτέλεσμα να καταγράφονται ανοδικές τάσεις στις τιμές. Αυτή η τάση δεν αναμένεται να αλλάξει τους επόμενους μήνες. Για παράδειγμα, αναφέρω τον δείκτη Logistics Managers' Index που παρακολουθεί μηνιαίως στις ΗΠΑ τις εξελίξεις στις δαπάνες για αποθέματα, μεταφορές και αποθήκευση –τρία βασικά στοιχεία διαχείρισης των εφοδιαστικών αλυσίδων –σήμερα και τους επόμενους 12 μήνες. Ο δείκτης βρίσκεται σήμερα στα υψηλότερα επίπεδα από το 2016, ενώ ο μελλοντικός δείκτης δεν δείχνει σημαντικές μεταβολές για το επόμενο 12μηνο.

Η παρατήρηση αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική, για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των τιμών των μελλοντικών έργων που καταγράφονται στους διαγωνισμούς της ΡΑΕ για νέα έργα Α.Π.Ε., διότι το ζητούμενο είναι οι επενδύσεις αυτές να υλοποιηθούν για να παρέχουν φθηνή ενέργεια στον καταναλωτή.

Ολοκληρώνω με ένα αισιόδοξο μήνυμα: Την Τρίτη 15 Ιουνίου ήταν η Παγκόσμια Ημέρα Αιολικής Ενέργειας. Την εορτάσαμε διότι η αιολική ενέργεια υπηρετεί και τους τρεις πυλώνες την βιώσιμης ανάπτυξης: την οικονομία, το περιβάλλον και την κοινωνία. Σας ενθαρρύνω να επισκεφθείτε το δικτυακό τόπο www.ask4wind.gr όπου η ΕΛΕΤΑΕΝ έχει αναρτήσει 22 μύθους και αλήθειες για την αιολική ενέργεια, μαζί με πλούσια βιβλιογραφία.